שאינו נשאר לא ימצה תרי תנאי ואליבא דר' ישמעאל אמר רמי בר חמא האי תנא סבר שירים מעכבי דתניא °הכהן המחטא אותה אותה שניתן דמה למעלה ולא אותה שניתן דמה למטה, אמרת - וכי מאין באתה, מכלל שנאמר °ודם זבחיך ישפך על מזבח וגו' *למדנו לניתנין במתן ארבע שאם נתנן במתנה אחת כיפר, יכול אף הניתנין למעלה שנתנן למטה כיפר? ודין הוא נאמרו דמים א] למעלה ונאמרו דמים למטן ב] מה דמים האמורים למטן שנתנן למעלן לא כיפר אף דמים האמורים למעלן אם ג] (נתן) למטה לא כיפר, לא, אם אמרת ד] בתחתונים שניתנין בנתינה למעלה שאין סופן למעלן - לא כיפר תאמר בעליונים שנתנן למטה *(שיש מהן קרב) למטה דמים (שיריים) הפנימיים יוכיחו *(שיש מהן קרב) בחוץ ואם נתנן בתחלה בחוץ לא כיפר, לא אם אמרת בדמים הפנימיים שאין מזבח הפנימי ממרקן תאמר בעליונים שהרי קרנות ממרקות אותן ה] אם נתנן למטה כשרים ת"ל אותה אותה שניתן ו] דמה למעלה ולא שניתן דמה למטה מאי שאין מזבח הפנימי ממרקן לאו ז] אלו שיריים, א"ל רבא אי הכי תיתי בק"ו ומה שיריים הפנימיים שסופן חובה בחוץ עשאן בתחלה בחוץ לא כיפר, הניתנין למעלה שאין סופן חובה למטה ועשאן בתחלה למטה אינו דין שלא כיפר? אלא אין מזבח הפנימי ממרקן בלבד אלא פרוכת' ח] *תנו רבנן °וכלה מכפר אם כיפר כלה, ואם לא כיפר לא כלה *דברי ר' עקיבא, אמר לו רבי יהודה מפני מה לא נאמר: אם כלה כיפר אם לא כלה לא כיפר *שאם חיסר אחת מכל המתנות לא עשה ולא כלום *מאי בינייהו רבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי חד אמר משמעות דורשין איכא בינייהו וחד אמר *שיריים ט] מעכבין איכא בינייהו, תסתיים דר' יהושע בן לוי הוא דאמר שיריים דמעכבי דא"ר יהושע בן לוי לדברי האומר שיריים מעכבין מביא פר אחר ומתחיל בתחלה בפנים, אטו ר' יוחנן לית ליה הא סברא והאמר ר' יוחנן *תנא ר' נחמיה כדברי האומר שירים מעכבין אלא כדברי האומר ולאו י] (ל)הני תנאי, הכא נמי כדברי האומר ולאו (ל)הני תנאי: **מתני'** חטאות הצבור והיחיד, אלו הן חטאות הצבור: שעירי ראשי חדשים ושל מועדות שחיטתן בצפון וקיבול דמן בכלי שרת בצפון °ודמן טעון ארבע מתנות על ארבע קרנות כיצד עלה

ושאינו נשאר. כלומר אם יצא כל הדם בהזאה אין צריך מיצוי : האי תנא סבר שיריים מעכבין גרסינן : **שמחטא אותה** יא]. הזורק את דמה ובכללה דזאת תורת החטאת כתיב "אותה" מיעוטא היא אם "מחטא את דמה כהלכתו שכתבתי לך יב] (זה) קרנות דהיינו למעלה הוא דהואי מיצוי ונאכלת, אי לא, לא : **וכי מאין באתה.** להכשיר שנזקקת להביא מקרא לפסול : **ישפך.** יג] שפיכה אחת ונאמר "והבשר תאכל": **נאמרו דמים למטה.** מחטא הסיקרא בחטאת העוף והזה מדם החטאת (ויקרא ה) ודרשינן ליה לקמן (דף סד:) זה קיר התחתון : **ונאמר דמים למעלה.** בחטאת בהמה : **מה דמים האמורים למטה שנתנן למעלה לא כיפר.** דהא כתיב בהזאתו "חטאת היא" שאם שינה בה פסול דהכי אמרינן לקמן (דף סו.) עשאה למעלה כמעשה כולן פסול : **שכן סופן למטה.** שיריים ניתנין ליסוד : **שסופן לחוץ.** שפיכת שיריהם : **ואם עשאן בתחילה בחוץ לא כפר.** דעיכובא כתיב בהו "כדכתיב ועשה כאשר עשה": **שאין מזבח הפנימי ממרקן.** שאין שם גמר מתן דמים שעודן צריכין עבודה יד] אחת הילכך חמירי ולקמן מפרש ואזיל מאי היא : **תאמר בניתנין למעלה** טו] **שהקרנות ממרקות אותו.** שהוא גמר מתן דמיהם לעכב דהא לכולי עלמא שיריים החיצונים לא מעכבי הילכך לא חמירי טז] ויכשרו למטן להכי איצטריך "אותה": **מאי שכן אין מזבח הפנימי ממרק אותו** יז] **[לאו].** דשפיכת שיריים מעכבי בהו : **אמר ליה רבא.** לרמי בר חמא : **אי הכי** דשיריים יח] (ש)בחוץ מעכבי בהו, כל שכן דאתיא מקל וחומר ולא בעי קרא: ומה דמים הפנימיים שסוף שיריהם חובה לחוץ לעכב עשאן בתחילה בחוץ כו' : **הכי גרסינן אלא אין מזבח הפנימי ממרקן בלבד אלא פרכת.** דדמן טעון תחילת הזייה על הפרוכת יט] והואיל וטעונין שתי עבודות בפנים חמירי לעכב מלעשות' בחוץ תאמר בניתנין למעלה שכן קרנות ממרקות את עבודותיהן העליונות ואין טעונין שתי עבודות כ] אבל בשיריים לא קאמר דליעכבו : **ה"ג פ"ר וכלה מכפר וגו'.** ולקמיה מפרש מאי קאמרי ומאי בינייהו : **מפני מה לא נאמר.** מפני מה לא נדרשנו כסדר מכתבו : **משמעות דורשין כו'.** כא] תרוייהו ללמד על המתנות שמעכבות קאמרי אלא מר משמע ליה הכי ומר משמע ליה הכי רבי עקיבא משמע ליה כב] מדסיפא לרישא מדריש בכפרה דהיינו במתנות תליה השלמה ושיריים לא מעכבי ור' יהודה נמי שיריים לא מעכבי אית ליה' וה"ק מ"ט תדרשיה הכי דהשתא לא שמעינן כג] מינה שכל מתנותיו מעכבות דאיכא למימר בכפרת מתנה אחת קאמר דומיא דחטאות החיצונות אלא דרוש הכי אם כלה הכל כמה כד] שכתב הוא דכיפר ואם לא כלה כל מה שבענין לא כיפר ולמדנו שאם חיסר אחת מן המתנות לא עשה כלום ושיריים לא מעכבי שאינן אמורין בענין זה דגבי פר כהן משיח הוא דאיתרבי פר יום הכיפורים לשיריים (א) ולרבי יהודה איצטריך למילף עיכוב מתנות מהכא משום כה] דאמר כי כתיבא חוקה בדברים הנעשין בבגדי לבן לפני ולפנים הוא דכתיב : **שיריים מעכבי איכא בינייהו.** ולרבי עקיבא לא מעכבי וה"ק אם כיפר מה שאמור בענין כלה דכתיב חוקה לעיכובא אבל שיריים שאינה אמור בענין לא מעכבי ואתא רבי יהודה למימר כו] כלה כל צורכי עבודותיו, ואף המלמדין לו ממקום אחר, כיפר, ואם לא כלה, לא כיפר, שאם חיסר אחת מכל המתנות כו' ואפילו כז] במתן יסוד משמע : **לדברי האומר שיריים מעכבי כו'.** אם גמר כח] מתנות כולן ונשפך הדם מביא פר אחר ומתחיל (ב) (בהיכל) כדי שיהו לו שיריים דלעו"ג דאמרי' גמר מתנות כט] (ש)בפנים ונשפך הדם מביא פר אחר ויתחיל בפרכת גמר מתנות שעל הפרכת ונשפך הדם יביא פר אחר ויתחיל במזבח ואין צריך להתחיל עבודה שהשלים שכולן כפרה ל] בפני עצמן לדברי האומר שיריים מעכבין *ולא אמרי' אם גמר מתנות מזבח הפנימי ונשפך הדם יביא אחר וישפוך על יסוד החיצון דאם כן לאו היינו שיריים', אלא במזבח יתחיל שיעשו שיריים וישפכם בחוץ אלמא לרבי יהושע בן לוי איכא למאן דאמר שיריים מעכבין : **אטו ר' יוחנן מי לית ליה הך סברא.** דאיכא למאן דאמר שיריים מעכבין : **והא אמר רבי יוחנן.** לא] בפרק השוחט (לקמן דף קיא.) : **תנא רבי נחמיה כדברי האומר כו'.** דקתני רבי נחמיה אומר שירי הדם לב] שהקריבו בחוץ חייב ואמר רבי יוחנן עלה תנא רבי נחמיה למילתיה כדברי האומר שיריים מעכבין אלמא לרבי יוחנן נמי איכא דאית ליה הכי אלא מאי לג] משני עלה דרבי יוחנן כי מוקמן לה כר' יהושע בן לוי מבעית לשנויי אדרבי יוחנן לדברי האומר דקאמר אתנאי אחרים קאי ולא אהני תנאי דלעיל קאי לד] (א)רבי יהודה ורבי עקיבא, הכא נמי איכא למימר דרבי יוחנן הוא דאמר שיריים מעכבים איכא בינייהו והא דקאמר רבי יהושע בן לוי "לדברי האומר" לאו אהני תנאי קאי : **מתני' אלו הן חטאות צבור.** שאנו צריכים להזכירם שהרי הפנימיות פר העדה ושעירי עבודת כוכבים כבר נשנו : **שעירי ראשי חדשים ושל מועדות.** שהן על מזבח החיצון : **שחיטתן בצפון.** שהרי למדנו בבנין אב לכל לה] חטאות : **ארבע מתנות כו'.** כדילפינן מקרנות קרנות בפרק בית שמאי (לעיל דף לז:) : עלה

אותה שנתן דמה למעלה ולא אותה שנתן דמה למטה. וא"ת א"כ היכי פריך לעיל בריש בית שמאי (דף לח.) אימא וכפר אע"פ שלא נתן למעלה אלא למטה נו] וי"ל דהוה דריש אותה לדרשא אחריתי כדדריש לעיל בפ"ק (דף י:) אותה נז] למעלה ולא אחרת למעלה א"כ הוה מפרש אותה יאכלנה אבל למטה לא יאכלנה ולעולם כיפר ולא שייכא כאן נח] דההיא דשמואל (לעיל ד' כו:) דכיון שהגיע דם למזבח נתכפר : **מה** דמים האמורים למטה אם נתנן למעלה לא כיפר. פירש בקונט' דבחטאת העוף כתיב היא שאם שינה בה פסלה ותימה הא נט] בבהמה נמי כתיב היא ונימא כמו כן שאם שינה בה פסלה :

תאמר בניתנין למעלה שסופן למטה. תימה מ] מעולת העוף שסופן למטה ותנן לקמן בפ' חטאת העוף (דף ס.) עשאה למטה כמעשה כולן מא] פסולה ומיהו היא גופה לא ידעינן מנא לן : כוליה

כה א מיי' פ"ב מהל' פסה"מ הל"ח :

כו ב ג מיי' שם הל"ח :

כז ד מיי' שם הל"ג :

כח ה מיי' פ"ה מהל' מעה"ק הל"ז :

נושא/מבנה

◇ מח' רמי בר חמא ורבא אם יש להביא תנא דברייתא כסובר דשיריים מעכבים

מבנה

△ (מק"ו) גם בו' פסוק נוכל לדעת דלא יצא

▽ בעינן פסוק

כ"א שכן סופן למטה

כ"א שסופן להיות בחוץ

יומא ס: ולעיל מ.

נושא

מחלוקת ר"ע ור' יהודה בדרשת הפסוק (ביו"כ) "וכלה מכפר"

סנהדרין ד:

[מנחות עו:]

נ"ל חטאת נ"ק

נ"ל כד'

ויקרא ו

דברים יב

נ"ל וכדרכינן נ"ק

ויקרא טז

[ילקוט איתא דברי ר' יהודה אמר לו ר' נחמיה מפני מה וכו']

[יומא ס:]

[לעיל מב: לקמן קיא. מנחות עו: יומא ס:]

נ"ל נא

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה משמעות דורשין וכו' פר יוה"כ לשיריים הס"ד ואח"כ מ"ה שיריים מעכבי וכו' מכל המתנות כו' ולר' יהודה איצטריך למילף וכו' לפני ולפנים הוא דכתיב ואפי' במתן יסוד משמע : (ב) ד"ה לדברי האומר וכו' ומתחיל במזבח כדי שיהו לו שיריים :

◆

שיטה מקובצת

א] דמים למטה ונאמרו דמים למעלה : ב] מה דמים האמורים למטה . פ"ה בחטאת העוף כתיב היא ותימה כו' ועוד קשה מאי קאמר שכמו שמתנה אחת כיפר כך הייתי אומר בניתנין למעלה שנתנן למטה כיפר וכי מה ענין זה לזה לכך נראה לריב"א דה"פ וכי מאין באתה מודם זבחיך ישפך דמשמע במתנה אחת בשפיכה אחת וה"ה דמשתעי קרא בכל הזבחים אפי' בחטאת וכתיב ביה ישפך דהיינו משמע למטה דשפיכה על היסוד דלשון שפיכה משמע ששופך על גבי דבר אחד היינו על גבי יסוד והיינו למטה ומחמת האי קרא הייתי אומר שנתנו למטה כיפר ולא משום שנדמה זה לנתינה במתנה אחת על כן איצטריך אותה למעלה ולא למטה וחוזר ואומר דין הוא כלומר שיהא פסול בלא פסוק מטעם דנאמרו דמים כו' נתנו למעלה לא כיפר לא מפני מיעוט הוא אלא מסברא כיון ששינה את מקומו אף דמים האמורים כו' ומורי אבר דלא קשה מידי לפירש"י מהיא דשעיר נשיא דאותה היא כתיב קודם מתן דמים ולא שייך לומר שאם שינה קודם מתן דמים פסול דלא משתעי בענין דם אבל היא דחטאת העוף כתיב גבי מתן דם. מהר"פ : ג] אם נתנן : ד] לא אם אמרת בניתנין למטה שכן אין סופן למעלה תאמר בניתנין למעלה שכן סופן למטה, דמים הפנימים יוכיחו שסופן לחוץ ואם נתנן כו' והשאר נמחק : ה] אותן הואיל וקרנות ממרקין אותן אם : ו] שניתן דמיה למעלה : ז] לאו אלא שירים א"ל רבא כו' בק"ו ומה שירים הפנימיים : ח] פרוכת. ס"א כדתנו רבנן : ט] שירים מעכבי איכא בינייהו : י] ולאו אהני תנאי כו' האומר ולאו אהני תנאי : יא] אותה בחטאת בהמה כתיב כך גירסת מהר"פ : יב] לך בארבע קרנות : יג] ישפך בשפיכה אחת : יד] עבודה אחרת : טו] שכן קרנות ממרקות אותו : טז] חמירי וויכשרו למטן : יז] ממרק אותן לאו אלא שירים. כלומר דשירים ממרקין אותן אלמא דשפיכת שירים : יח] שבחוץ מעכבי בהו בדמים הפנימים כל שכן : יט] והואיל וטוענין : כ] עבודות למעלה : כא] ותרויהו . גירסת רש"י דמהר"פ ותרויהו אית להו דשירים לא מעכבי וסברי שכל המתנות מעכבות אלא מר כשמע [ליה] מתנות שהשלמה תלויה בהם אם כיפר כילה אע"פ שלא [עשה] שירים דשירים [לא] מעכבי ור' יהודה נמי [לא מעכבי] לשירים ור"ע למילף עיכובא הכא לא איצטריך [דהא] כתיב חוקה לעיכובא [ור"י] לטעמיה דאמר כי כתיב חוקה כו' : כב] מסיפא לרישא מידריש ות"ק בכפרה דהיינו : כג] שמעינן מיניה שכל כו' למימר דכפרה מתנה אחת : כד] כמה שאמר בענין הוא דכיפר : כה] משום דסבר כי כתיבא : כו] למימר אם כילה : כז] ואפילו מתן יסוד במשמע : כח] גמר המתנות כולן : כט] מתנות שבפנים : ל] כפרה כפרה בפני עצמו לדברי כו' מעכבין לא אמרינן אם גמר כו' על יסוד מזבח החיצון דא"כ לאו כו' במזבח שבהיכל יתחיל כדי שיעשו השאר שירים וישפכם : לא] יוחנן לקמן בפ' השוחט : לב] שהקריבן בחוץ : לג] מאי תשני עלה דר"י כו' כריב"ל מבעיא לן לשנויי אדר"י : לד] קאי דהיינו ר"י ור"ע : לה] לכל החטאות הס"ד : לו] למטה והא ממעט מאותה : לז] אותה דמה למעלה · לח] כאן ההיא דשמואל דכיון שהגיע דם לאויר מזבח נתכפר הבעלים הס"ד : לט] בחטאת בהמה בשעיר נשיא נמי כתיב : מ] תימה ולילף מעולת העוף שסופה למטה : מא] פסולה וי"ל דחטאת העוף נמי לא ידעינן רק מקרא דהכא דאותה דגבי חטאת בהמה וכיון דגלי גלי . מהר"פ :